

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın web sayfasında yayınladığı resmi verilere göre; ülkemizde gerçekleştirilen KÖİ projelerinde 4 farklı KÖİ modeli kullanılmaktadır. Bu modeller arasından en çok kullanılanı 124 projeyle Yap-İşlet-Devret iken, onu 118 projeyle İşletme Hakkı Devri, 18 projeyle Yap-Kirala-Devret ve 5 projeyle Yap-İşlet modelleri takip etmektedir.

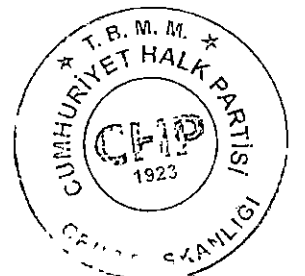
KÖİ modeliyle gerçekleştirilen projelerin yatırım tutarlarının sektörel dağılımına bakıldığında; 2022 yılı Kasım ayı fiyatlarıyla 30,15 Milyar ABD Doları ile karayolu sektörünün ilk sırada olduğu görülmektedir. Havaalanları ise 23,31 Milyar ABD Doları ile ikinci sıradadır. Bunu 21,07 Milyar ABD Doları ile enerji sektörü takip etmektedir. Yap-Kirala-Devret modeliyle gerçekleştirilen sağlık projeleri 12,68 Milyar ABD Doları ile dördüncü sıradadır.

İşletme hakkı devri bedellerinin sektörel dağılımına bakıldığında havaalanlarının 71,67 Milyar ABD Doları ile (KDV dâhil, 2022 yılı Kasım ayı fiyatlarıyla) birinci sırada bulunduğu görülmektedir. Bunu 22,03 Milyar ABD Doları ile enerji sektörü, 3,15 Milyar ABD Doları ile limanlar ve 3.09 Milyar ABD Doları ile yat limanları takip etmektedir.

1915 Çanakkale Köprüsü ve Çanakkale-Malkara Otoyolu, Menemen-Aliaga-Çandarlı Otoyolu, Ankara-Niğde Otoyolu, Avrasya Tüneli, Osmangazi Köprüsü ve Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Odayeri - Paşaköy Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu, Kamu-Özel İşbirliği kapsamında Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile yapılan karayolu sektörüne ilişkin inşaatlardır.

Antalya Havalimanı, Dalaman Havalimanı, Adnan Menderes Havalimanı, Esenboğa Havalimanı, Milas-Bodrum Havalimanı, Zafer Havalimanı, İstanbul Havalimanı ve Çukurova Havalimanı ise Kamu-Özel İşbirliği kapsamında Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile yapılan havalimanlarıdır.

Söz konusu projelerle ilgili olarak yüklenici firmalara verilen yolcu taahhütleri ve araç geçiş garantilerine ve bu garantilerin döviz üzerinden belirlendiğine dair haberler kamuoyunda sıklıkla yer almaktadır.

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

Bu nedenle Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince milletvekilleri tarafından Ulaştırma ve Altyapı Bakanının cevaplama talebiyle soru önergeleri TBMM Başkanlığına sunulmaktadır. Ancak ilgili Bakanlık sorular aya hiç yanıt vermemekte, ya da soruları hiç yanıtlamayarak her şeyin mevzuata uygun yürütüldüğü gibi genel geçer yanıtlar vermektedir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde, Kanunun amaçlarından biri olarak "hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemek" olarak belirtilmiş, "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde, "Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." ifadeleri kullanılarak hesap verebilirlik hususunda açık düzenlemelere yer verilmiştir.

Hesap verebilirlik ilkesi, idarenin görev ve sorumluluklarını yerine getirirken her türlü eylem, işlem ile tutum ve davranışlarını amirlerine ya da kamuoyuna karşı açıklayabilmesi anlamına gelmektedir.

Öte yandan Anayasa'da milletvekillerine tanınan bilgi edinme hakkının da ilgili Bakanlık tarafından cevap verilmeyerek veya gereği gibi cevap verilmeyerek ihlal edildiği de açıktır.

Bu kapsamda, KÖİ-YİD kapsamında yapılan projeler ve garanti bedellerine dair konuların, bütçeye yükünü hesap verebilirlik ve Anayasa'da tanımlanan bilgi edinme hakkı ilkesi gereğince TBMM tarafından incelenmesi ve bu sözleşmelerle ilgili olarak bütçeye yükün azaltılması başta olmak üzere tüm hususların değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu açılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali GÖKÇEK
İSTANBUL

Atın Şimşek

K. Demir

Kadir Durmaz

Tokat M. Saman M.

Ar. Atın Şimşek
Ankara M. V.

Ar. Atın Şimşek

Ar. Atın Şimşek

Ar. Atın Şimşek

Ar. Atın Şimşek

Ar. Atın Şimşek

Ar. Atın Şimşek

Ar. Atın Şimşek

Tel: 0312 420 57 86 - 0312 420 57 87
E-posta: umut.akdogan@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3. Kat B326
TBMM ANKARA

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

138 Sayılı Meclis Araştırma Önergesi'nin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
İmer Fethi Qıvrak	Alınale	
Mehmet Korkmaz	Kocaeli	
İlhan Özcan	Zonguldak	
Nurhan Altın	Sakarya	
Ahmet ÖNAL	Kırıkkale m.v.	
Asker GENÇ	İSTANBUL	
HAKKI ÖZCAN	Kocaeli	
Namık Tan	İstanbul	
Ediz ÜN	Edirne	
Gizem Özcan	Muğla	
Türk Aras	Bolu	
Burhan Bulut	Adana	
Ednan Arslan	İzmir	
Tahsin Beçen	Yalova	
Seyit Teran	Ordu	
Ar. Mahmut Tonal	Samsun	

